

„SLOVENEČ“ velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . 180.—
za pol leta . . . 90.—
za četrt leta . . . 45.—
za en mesec . . . 15.—
Slovensko slovarstvo K 240.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30.—
za en mesec 3.—

SLOVENEČ

Inserati:
Enostopna petstvarsta (50 mu-
štrina in 3 mm visoka ali nje-
prostor)
za enkrat . . . po K 8.—
poslana (td. . . po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 30/8 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni po-
sedeljak in dan po pravniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; nevrnjenih pism se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun politne hran.
Ljubljanske št. 650 na naročilo in št. 349 na oglas,
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7582.

Naša stranka in Ljubljana.

Cela desetletja je lažinarodnonapredna stranka neomejeno gospodarila v beli Ljubljani. Svoje gospodarstvo v prestolnem mestu si je zagotovila z nazadnjaškim volivnim redom, ki je dal samo petičnim in bogatim možnost, priti v občinski svet, kjer so liberalci brez kontrole razpolagali z davki ljubljanskega prebivalstva. Cel čas svojega gospodarstva stranka ljubljanskih kapitalistov ni storila ničesar za socialno povzdigo srednjega in pa nižjega stanu. Vsa dobra mesta v občinski upravi so se zasedla s protežiranci nazadnjaške napredne gospode. Položaj delavskega stanu v Ljubljani je bil neznošen. Mestni delavci so se neusmiljeno izkoriščali, za stanovanj siromašnih slojev se ni nič naredilo, trpini so bili prepuščeni usodi. Podpiral se je pa velekapital, ki je tlačil ubogo ljudstvo in polnil žepne onih, ki so bili v milosti pri narodnonapredni stranki. Zato so ti gospodje Ljubljano imenovali svojo trdnjavo, za katere zidovi so nemoteno uživali vse dobroto tega življenja.

Prvi, ki je to trdnjavo naskočil in po ljutem boju zavzel njene zidove, je bila Slovenska ljudska stranka. Ko je prišla do odločilne moči v deželi, je bilo prvo, da je ob najljubšeji obstrukciji liberalnih buržujev sklenila moderen volivni red na podlagi proporcije, vsled česar so se odprla vrata v ljubljanski občinski svet ne samo SLS, ampak tudi zastopnikom socialne demokracije. Od takrat imamo v ljubljanskem občinskem svetu močno in zdravo opozicijo, ki gleda liberalnim mogotcem na prste in preprečuje strankarsko uporabo ljudskega denarja. Kar se je sklenilo dobrega za povzdigo naše prestolice, je delo opozicije, ki je prisilila kapitalistično večino občinskega sveta, da se vsaj deloma ozira na potrebe srednjega in delavskega stanu v Ljubljani.

SLS pa je tudi po prevratu svojo pozornost obrnila v prvi vrsti na Ljubljano, da omogoči ljudstvu prevzeti upravo stolnega mesta in je popolnoma iztrgati iz rok liberalne buržuazije, ki si je po letu 1918. v preslepljenju javnosti nadelala ime jugoslovanske »demokratske« stranke. Sklenila je občinski volivni red na podlagi splošne in enake volivne pravice, ki bi popolnoma pomedel z liberalnimi milijonarji, akcionarji in dividendarji v ljubljanskem občinskem svetu, ako bi jugoslovanska »demokratska stranka« v Belgradu pri svojem Pribečeviću in Draškoviću ne bila zintrigirala zavlačevanje tega sklenjenega in od regenta potrjenega demokratskega volivnega reda.

Zato se liberalna večina v naši mestni upravi še danes sopiri dalje v neizmerno škodo srednjih in siromašnih slojev. V sled tega naša prestolnica od dne do dne bolj propada. Kaj je postala bela Ljubljana pod gospodarstvom liberalne, zdaj »demokratske« stranke! Kdor jo danes pogleda, si ne more kaj, da se ne spomni na pesem: »Stoji, stoji Ljubljana, Ljubljana dolga vas!« Neregulirana reka, neizvedena kanalizacija, neznošni smrad, ceste polne prahu, ozračje, okuženo od nesnage, ki leži povsod na kupih. Stavbena podjetnost je izumrla, vse propada, stanovanjska beda je taka, da komaj miš najde sebi luknjo. Brezposelnost je vsak dan večja, izsušene, gladne postave se vlačijo po ulicah, bršljin raste po zidovih. Če ostane mesto še dolgo v oblasti te stranke, bo Ljubljana pod županovanjem dr. Ivana Tavčarja v doglednem času romantična razvalina, kakor jo on opisuje v svojih romanih. Zdaj pa poglejte Maribor, da ne govorimo o prekrasni prestolici bratske Hrvatske.

Volitve v konstituanto so najusodnejša pomena ravno za Ljubljano. Sijajna zmaga SLS v Sloveniji je izven vsakega dvoma. In Ljubljani more biti samo v največjo korist, ako bo ta zmaga ovenčana s popolnim porazom buržujskih centralistov tudi v prestolnem mestu. Ljubljano bi slovenski centralisti po lagoma popolnoma izbrisali iz sveta mest, kajti centralizem bi težišče države preložil popolnoma na vzhod, dotim ima Ljubljana edino bodočnost kot središče avtonomne Slovenije in avtonomno upravo, uradi in gospodarskimi podjetji, kot prestolica samoupravne dežele, samoupravljaljočega se slovenskega naroda. Gospodstvo liberalizma na ljubljanskem ministratu pa tako in tako preneha, kajti SLS ne trpela, da bi bil slovenski srednji in nižji

stan še dalje v Ljubljani zapostavljen in da bi ne prišlo do veljave slovenske žene v Ljubljani, na katerih leži danes vsa teža neznošnih draginskih razmer in katerim je SLS zavojevala volivno pravico v občinskih svetih!

Če se vpoštevajo vsi ti razlogi, se Ljubljani v nedeljo ne bo težko odločiti, ali voliti za itak na vlogo neznačne manjšine v konstituanti obsojeno JDS, ali pa Slovensko ljudsko stranko, ki hoče, da bodi bela Ljubljana središče bogate, procvitajoče, samo sebe upravljajoče Slovenije!

Dr. Korošec in ustavni načrt.

Belgrad, 26. novembra.

Za danes, v petek je bila sklicana seja ministrskega sveta, kjer se bo vršilo posvetovanje o ustavnem načrtu ministra za konstituanto dr. Laze Markovića.

Minister dr. Korošec se te seje ni mogel udeležiti, ker je odpotoval v Maribor, da izvrši svojo volivno dolžnost. Na željo ministrskega predsednika dr. Vesnića je dr. Korošec o ustroju bodoče ustave podal pismeno sledeče mnenje:

Država mora biti edinstvena, imeti mora eno ustavo, eno državno ozemlje, eno državljanstvo z enotnimi državnimi pravicami, kakor tudi eno državno oblast, ki se očituje v zakonodaji ter upravnih in sodnijski funkciji. Država mora imeti eno obliko vladavine ter enega in istega nositelja državne oblasti. V mednarodnih ozirih meddržavnih političnih ter carinsko-trgovskih odnosih ima edino državo pravico zastopstva in sklepanja pogodb. Hkrati je država nositeljica oborožene sile ter je dolžna čuvati skupne koristi.

Poleg označenih pravic in dolžnosti, ki so z bistvom države tesno združene, je treba da so skupne in za celo državo enotno urejene sledeče zadeve:

1. Denar, državna posojila, monopoli, lastnina in uprava prometnih sredstev, ki so važna za celo državo (železnice, plovstvo, pošta, telegraf, telefon itd.).

2. Obče državljansko, zemljiško in strokovno (rudniško, pomorsko, trgovsko, obrtno-industrijsko, menično, bančno, kreditno in immaterialno stvarno) pravo. Civilno-pravdni izvršilni konkurni red itd., ki se na vse to nanaša ter kazensko pravo kazenski pravdni red.

3. Okvirna zakonodaja:

a) ki se nanaša na stanovsko pravne zadeve (kmetijsko, obrtno-industrijsko, trgovsko (samo stanovske določbe), uradniško, delavsko pravo ter odvetniški, notarski, zdravniški, inženerski zakon itd.);

b) glede razmerja države do Cerkve, prostve, zdravstva, socialne politike;
c) glede organizacije uprave in sodstva.

4. Skupne finance.

Za kritje skupnih državnih stroškov je treba, da ima država poleg svojih dohodkov iz svojih resorov in podjetij (prevoznine železnice, pošte itd., carina, monopoli, pristojbine itd.) pravico uvesti enoten progresiven dohodniški davek.

K členu 3.

Službeni jezik je za zakone, parlamentarne zapisnike in stenografske beležke, za vse akte in obeležja splošnega državnega znaka, za vse dopisovanje med centralno in pokrajinsko oblastjo, za predloge, ki se vlagajo na državno centralno oblast in njene organe, sploh za vse uradovanje in službene spise v celi kraljevini: srbski ali hrvatski in slovenski. Govori v narodnih predstavništvih morejo biti v katerem koli dialektu srbskega, hrvatskega ali slovenskega imena.

V kolikor se po potrebi morejo dopustiti v uradnem poslovanju s strankami jeziki drugih, v kraljevini nastanjenih narodnosti, se bo uredilo z zakonom.

K členu 35.

Volivno pravico ima vsak državljan, moškega in ženskega spola, ki je dovršil 21. leto.

Člen 36.

Senat je sestavljen iz sto članov, ki jih izvolijo:

Trgovske, industrijske, obrtne in delavske zbornice, kakor tudi zveze kmetijskih zadrug.

Univerze v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani in visoke šole v činu univerz.

Organizirane veroizpovedi.

Akademija nauka v Belgradu in Zagrebu.

Člen 58.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev se deli v avtonomne pokrajine, ki obsegajo po možnosti zaokrožena kulturno in gospodarsko enotna ozemlja. Število teh ozemelj bo določila ustavotvorna skupščina.

Pokrajine se delijo v okrožja in občine, katere so istotako kakor pokrajine pravne osebe po javnem in privatnem pravu.

Pokrajine in okrožja so obenem samoupravne jedinice in krajevne edinice za državno pravo, občine so samo samoupravne jedinice.

Vsaka pokrajina, okrožje in občina ima svoj zbor (skupščino) oziroma svoj odbor. Pokrajinski in občinski zbor si izvoli sam svoje predsedstvo.

Pokrajina ima svojo vlado, ki jo sestavi predsednik. Pokrajinska vlada je najvišji izvrševalni organ pokrajinske samouprave.

Predsednika pokrajinske vlade imenuje vladar na predlog ministrskega sveta izmed treh kandidatov, ki jih je določila iz svoje srede pokrajinska skupščina. Vladar ga istotako rešuje njegovih dolžnosti.

Predsednik pokrajinske vlade in njegovi člani so odgovorni v vseh avtonomnih zadevah pokrajinski skupščini. Proti njihovim rešitvam v avtonomnih zadevah ni dopustna nobena pritožba izveniš na pokrajinsko upravno sodišče. Avtonomnih resorov tiče se se posle državne uprave v pokrajini upravljajo pristojni člani pokrajinske vlade. Predsednik pokrajinske vlade stoji na čelu vse številne državne uprave v pokrajini. Člani pokrajinske vlade so v tej funkciji odgovorni resortnim ministrom, predsednik pokrajinske vlade pa ministrskemu svetu.

Pokrajinska vlada imenuje, premešča in odstavlja uradnike vseh resorov, ki jih ona upravlja. Imenovanje, premeščanje ali odpust uradnikov od šestega činovnega razreda dalje mora odobriti pristojni minister. Premestitev uradnikov iz resorov, ki jih upravlja pokrajinska vlada, v območje druge pokrajinske vlade, ali v ministrstvo in narobe spada v delokrog pristojnih resortnih ministrov, ki so pa pri tem vezani na soglasje dotičnih pokrajinskih vlad. Vsi uradniki, od pokrajinske vlade imenovani, so tudi njej odgovorni.

Uradniki onih panog državne uprave v pokrajinah, ki jih ne upravlja pokrajinska vlada, so odgovorni pristojnemu ministru, ki jih v svojem delokrogu nastavlja, premešča in odpušča. Načelnike najvišjih upravnih enot te vrste v pokrajini imenuje, premešča in odstavlja pristojni minister dogovorno s predsednikom pokrajinske vlade. V vseh važnih zadevah občejuje ti načelniki s pristojnim ministrom potom predsednika pokrajinske vlade. V sporih med različnimi pokrajinskimi vladami kakor tudi v sporih med pokrajinsko in centralno vlado razsoja državno sodišče.

Zakone, ki jih sklene pokrajinska skupščina, predlaga predsednik pokrajinske vlade potom ministrskega sveta vladarju v potrdilo prej, nego se objavi. Ako se zakon ne potrdi v roku dveh mesecev, pa tudi ne vrne predsedništvu pokrajinske vlade, da bi mogla skupščina na novo vzeti v pretes, tedaj mora predsednik pokrajinske vlade, ako ga pokrajinska vlada izrecno pooblasti, ta zakon razglasiti.

Pokrajinska vlada izdaja izvršilne naredbes za vse pokrajinske, kakor tudi državne zakone.

Pred zgodovinskim trenutkom.

V nedeljo se odloči usoda Slovenije.

Ali avtonomija, kulturni procvit in gospodarska bodočnost — ali brezpomembna pokrajina brez samouprave.

Vsi zavedni Slovenci s SLS za pravice slov. ljudstva!

Načrt SLS o avtonomiji.

Na drugem mestu priobčujemo zakonski načrt o avtonomiji, ki ga je dr. Korošec kot predlog S. L. S. izročil ministrskemu svetu.

Ta načrt vsebuje najdalekosežnejšo avtonomijo Slovenije kot pokrajine enotne države SHS z deželnim zborom, s postavodajno močjo na podlagi splošne in enake volivne pravice in avtonomno deželno vlado za Slovenijo.

To govori več kot vse vpitje naših nasprotnikov, ki se hlinijo, da so za avtonomijo, niso pa predložili nobenega načrta za avtonomijo, temveč so se izrekli za centralistični načrt ministra za konstituanto dr. Markovića, katerega je ta večer predložil ministrskemu svetu v odsotnosti dr. Korošca in hrvatskih ministrov.

S. L. S. je zopet pokazala, da ima le ona jasna načela in trdno voljo izvajati slovenskemu ljudstvu njegove pravice.

JDS pa in vse druge liberalne in socialistične stranke samo vpijejo ter razdirajo.

V nedeljo bo slovensko ljudstvo pokazalo, da svoje usode ne zaupa kričanjem in razdiravcem, ampak svoji ljudski stranki, katere se zanj bori in dela.

Kaj bo dr. Tavčar v konstituanti storil za Ljubljano?

1. Zagovarjal centralizem, da se prenese iz Ljubljane dosedanja avtonomna uprava v Belgrad, da se naši uradi premeste v centrum, da tako Ljubljana preneha biti prestolnica Slovenije in postane brezpomembna obmejno mesteca.

2. Odbiral centralistično politiko, vlad kateri se bo slovensko uradništvo prestavljalo iz dežele kakor se zdaj prestavlja aktivni častniki.

3. Se potegoval za centraliziranje kulturnega življenja v središču izven Slo-

venije, vsled česar bo propadla naša univerza, bo prizadet usoden udarec slovenski znanosti in bo umirala slovenska literatura in umetnost.

4. Bo tako zakrivil popolno obubožanje Ljubljane, ki bo končno padla do vloga trga na meji države, brez svojih političnih uradov, svoje lastne uprave, veličnih gospodarskih podjetij, brez političnega pomena in velikih kulturnih naprav, imejč neko važnost le kot vojaška postojanka na jugoslovansko-laški meji.

5. Bo itak, kakor se verodostojno čuje, po nekem času odstopil, da napravi mesto splošno nepriljubljensku dr. Kraimerju, ki bo v konstituanti nadaljeval njegovo politiko.

Somišljeniki Slovenske ljudske stranke, za nas velja volivna dolžnost!

Ukaz generalstabsšefa dr. Žerjave pred dvanaisto uro.

Jugoslovansko demokratsko stranko volitve v nedeljo zelo skrbijo. Že celi teden v »Jutru« dan na dan roti vse »svobodomislne« elemente, naj se ne cepijo, naj vsi oddajo svoje glasove za J. D. S. in vendar sprevidijo grozno nevarnost klerikalizma. Še bivši cesar Karel jim mora na pomoč, ki bo glasom »Jutra« čez nekaj dni s celo armado vdrl čez Karavanke na Kranjsko, ako ne zmagaja J. D. S. Svobodomislci pa morajo imeti zelo trdo kožo, ker se jih nič ne prime. Nočejo in nočejo poslušati svarečih klicev iz Ljubljane in se cepijo dalje. »Jutra« je danes že čisto obupalo in svobodomislne malkontente in samostojne zmerja s »čivkajočimi vrabci«, ki po gostilniških kotih samo zabavljajo, mesto da pomagajo generalom do poslanskega mesta.

Zdaj pa se je oglašil sam vitez Jurij, ki bo premagal ostudnega klerikalnega zmaja, Žerjav, in je izdal ukaz v »Slovenskem Narod«, glasilo svojega šefa dr. Tavčarja, ki je za take stvari vendarle preresen. Žerjav najprej kakor Napoleon pred Waterloojem konstatira, da »mi prihajajo vesti iz dežele, da bo poraz klerikalne stranke hujši, kakor sem sam pričakoval«. Namesto pa da na tako razveseljivo novico mirno čaka zmagovalnega izida, kliče in roti svojo armado, naj vendar »gredo v nedeljo vsi res voliti! Zmagopolni demokrate so tako pripravljeni na volitve, da jim Žerjav v tem svojem ukazu en dan pred volitvami nalaga, da imajo nemudoma »stvoriti agitacijske odbore! Žerjav, ki je dobil tako ugodna poročila z bojnega polja, pozivlja »vse somišljenike, ki so stara napredna garda, in vse mlajše sobojnike, da se drže iz ključno liste J. D. S.« Tako nadepolna je demokratska armada, da dr. Žerjav kliče nazaj vse demokrate, ki »kot dobrovoljci delujejo v drugih strankah« in katerih »dolžnost je, da se v nedeljo povrnejo v J. D. S.« Ti stimo vojščakom pa, ki bi utegnili ostati trdovratni, proti Napoleonu, da »tisti, ki ga v nedeljo ne bo poznal, ga tudi on ne bo več poznal«. Sledi konec tega zgodovinskega ukaza: »Za nedeljo v prvokrat zanesljivo pričakujemo, da se klerikalizem zruši.« — Zdi se, da Gregor Žerjav ne more več mirno spati, odkar skuša njegovo slavo preteči gospod dr. Oblak s svojimi znamenitimi članki. Bati se je, da bodo ukazi velikega protiklerikalnega vojskovodje imeli enak učinek kakor herojični razglasi dr. Oblaka in da bo dr. Tavčar v nedeljo primoran svojemu generalstabsšefu reči: »O Gregor, Gregor, kam si djal moje legijone!«

Dr. Gosar vložil tožbo zoper svoje obrekovalce.

Proti odgovornemu uredniku »Jutra« je dr. Gosar radi notice: dr. Gosar v stiski vložil tožbo. Isto se bo zgodilo tudi z odgovornim urednikom »Slov. Naroda«, Gospodje, imeli boste priliko, da dokazate dr. Gosarjev zločin. Potrudite se!

Somišljeniki! Skrinjica SLS na Kranjskem je na tretjem mestu. Spustite vsi kroglico v tretjo skrinjico!

Veličastno zborovanje SLS v Mariboru.

Maribor, 26. nov. (Izvirno.) Za danes zvečer je sklicala SLS v mariborskem Narodnem domu volivni shod. Velika dvorana Narodnega doma je bila nabito polna samih pristašev SLS. Zborovanju je predsedoval mariborski gerent dr. Leskovar, govorili pa so kandidati SLS dr. Hohnjec, Krepek, dr. Verstovšek in Žebot, SLS je to pot prvič nastopila v Mariboru s takim shodom ter je ob tej priliki pokazala, da pridobiva tudi v Mariboru čimdalje več tal. Navdušenje med zborovalci je bilo veliko ter so bila izvajanja govornikov sprejeta s splošnim odobravanjem. Shoda se je udeležilo nad 800 somišljenikov in je vsekakor gotovo, da bo pri volitvah SLS tudi v Mariboru dosegla lepe uspehe.

Z Viča.

V sredo in četrtek zvečer sta se po Viču ponujala Kristan in dr. Žerjav, seveda po gostilnah. Oba sta se hvalila, kaj sta že dosegla za blagor Slovencev in napovedovala Slovincem zlate čase takrat, kadar bo klerikalcev konec na svetu. Posebno srečo pa je napovedoval dr. Žerjav slovenskim fantom, ker znanprej — posebno, če bo on imel dober kos moči v rokah — jim ne bo treba več v večletno vojaško službo, ampak se bodo že pri Sokolih naučili vsega vojaškega službovanja. Tudi v strelskih farih se bodo učili ciljati

in prožiti. Kam bodo ciljali in prožili, tega za enkrat še ni povedal, misli si je pa gotovo, da najbrž na uboge Orle. — Kristan je pri Travnu precej dobro šibal kapitaliste, dr. Žerjav pa jim je bil pri Slamiču še dokaj prizanesljiv. Zagovarjal je v prvi vrsti centralizem in prosil vseh 50 navzočih, naj gotovo njega volijo, sicer se jim ne bo več prikazal. Pretekle vojske pa so bili krivi seveda v očeh obeh gospodov samo črni klerikalci s škofom vredi: to se že itak razume samoposebi in bi tega niti omenjati ne bilo treba. — Može in fantje! Vi pa v nedeljo pokažite svojo voljo tako, kakor ste slišali zadnjič na shodu v Društvenem domu, kjer vam je gospod Kremžar v jasnih besedah začrtal naš program. Pokažite, da ste odločni kristijani in resnični demokrati, ki se ne bodo nikdar udingali ne brezvestnemu in brezsrčnemu liberalnemu kapitalizmu, niti slepivi socialni demokraciji, ki je dete liberalizma. Vičani bomo v nedeljo pokazali, da bo pri nas slejkoprej zmagala SLS!

Somišljeniki SLS! Na Štajerskem je skrinjica SLS na prvem mestu!

Shodi v Kranju.

Shod SLS v Kranju dne 22. t. m. je bil prav dobro obiskan. Govorili so kandidati dr. Gosar, obrtnik Ogrin in naš Brodar jako temeljito in so vzbudili splošno navdušenje in pritrdjevanje. Le SLS, ki se drži po svojem programu krščanske pravičnosti, more napraviti sporazum med kmeti, obrtniki in delavci. Razlogi, katere so navajali govorniki zoper razne »izme«, centralizem, militarizem itd., so bili popolnoma prepričevalni. Shod se je zvršil v lepem redu. — Drugi večer so imeli v gostilni shod demokrati in (pred kratkim še) samostojni obrtniki. Shod je bil brezpomemben, ker dr. Žerjav navzočim trgovcem ni hotel govoriti o »Agro-Mercurju«. Nekoliko smeja je vzbudil le nasvet čevljarja Rodeta, da naj se obrtniki prodajo za milijon kron posojila, katerega drugod, tako se misli, ne morejo dobiti, kakor pri Jugoslovanski demokratski stranki. Predlagal je, da naj bi zato iz hvalečnosti obrtniki glasovali zdaj za JDS, češ da ji bodo šele pozneje pokazali zobe, če postanejo samostojni. To je seveda krvava kupčija. Govorji se, da obrtniki še v Kranju s to kupčijo niso zadovoljni, drugod pa še manj. Tržičani so se glasno uprli. — Sestanki drugih strank še sušijo, ker mirnim Kranjcem presedajo prekucnihi s Klanca, ki še diše po Graški.

Shod JDS v Trzinu.

V torek je bil sklican v hotel Lončar shod obrtnikov. Sklicala ga je demokratska stranka. Na shod se je pripeljal iz Ljubljane kandidat Franchetti v spremstvu tajnika samostojne obrtne stranke Megliča iz Kranja. Navzočih je bilo 50 volivcev, med temi ves odbor Obrtne zveze za tržiški okraj, torej naših mož 17 in par narodnih socialcev. G. govornik je kajpada snubil navzoče za JDS. Tudi Meglič je priporočal to stranko, dasi so on in njegovi bili še pred nekaj tedni drugačnega mnenja, kar se mu je tudi od navzočih povedalo. Krepko sta ugovarjala izvajanjem liberalnih govornikov načelnik in tajnik gospodarske zadruge Golmajer in Papov. Uspeh tega shoda je bil klavrn in prazen, poraz popoln. Med burnim pritrdjevanjem naših obrtnikov je pozival g. Karel Golmajer navzoče, naj oddajo 28. novembra vsi zavedni obrtniki svoj glas SLS. Omenimo še, da je g. Pičulin iz Križa na par neslanih primer dobil od navzočih zaslužen odgovor kakor tudi g. Klofutar ml., ki je zaželel razdelitev cerkvenega premoženja. Ta shod je le še bolj utrdil in sklenil naše vrste.

Noben naš somišljenik ne sme na dan volitve ostati doma! Vsi na volišče!

Volivno gibanje v Škofji Loki.

V našem mestu imamo zadnje tedne veliko brezplačne zabave. V četrtek so se igrali kmete »samostojni mesarji«. Ker drugje niso dobili prostora, so sklicali svoj shod pred sodnijo. Od vseh vetrov so prinesli govornike. — Prvi se je oglašil neki Ažman, ki je prav po Žerjavovem receptu kričal čez »debele farje«, Marijine device itd. Ljudje so se smejali. Vse, kar je vedel ta »kmet« Ažman povedati, je bilo to, da je javno proglasil svojo učenost, da je bolj učen, kot naš župnik. Ljudje so se seveda krohotali. Prav je pripomnil neki kmet: »Škoda, da mu sv. Katarina ni dala več pameti.« Drugi je gromel neki kmet-advokat, ki ga zlasti poljanski kmetje dobro poznajo. Ta »kmet« se je

hvalil s svojo vojaščino in oficirskimi po-jedinami med vojsko. Kajpada so samostojni kmetje pripeljali s seboj znanega samostojnega mesarja Puclja, da so mogli vsi videti svoje zastopnike z »žuljevimi rokami«. Da so uprizorili samostojneži tudi rokoborbo, je nekaj navadnega. 28. t. m. bomo kmetje te ljudi rešili vseh muk in težav, da jim ne bo treba hoditi v Belgrad kazat svojo »samostojno« oliko. — Shod škofjeloških meščanov pristašev SLS je v četrtek večer zelo lepo uspel. Dvorana je bila polna volivcev. Govorili so g. Ogrin, dr. Mohorič, J. Hafner in dr. Klinar. Sprejela se je enoglasno resolucija zoper pristransko, krivično odmero vojnih dobičkov srednjim obrtnikom. Zbor se je navdušeno zavzel za kandidatno listo SLS.

Iz litijskega volivnega okraja.

Volivno gibanje je pri nas zelo živahno. Najbolj delavni poleg SLS so komunisti. Upanje strank glede izida je različno. Eno lahko ugotovimo: Samostojna je zmaznala pred volitvami. Njen oče Tomazin iz Šmartna in boter veleposestnik Slane iz Litije, sta preveč nerodno ravnala z njo. — Par nesamostojnih zmedenih ljudi bo glasovalo zanj po občinah našega okraja, ostali njeni prijatelji so se obrnili k drugim strankam. — Na Vačah se nekateri vesele, da bodo v osebi g. Tomazina imeli domačega poslanca. Naj se ne boje, mož bo najmanj štirikrat propadel. Kdor sedaj ne verjame, bode 28. t. m. moral verjeti.

Demokratska stranka v Šmarnem pri Litiji.

Javen shod 25. t. m. ob 7. uri zvečer pri Vakonu. Govornik ljubljanski Franchetti hodi gori in dol po sobi. Navzoči trije. Govornik sprašuje, kdaj bo shod, kdaj pridejo zborovalci. Čez dolgo časa na to pride kovač Fincinger s čevljarjem Hauptmanom in samostojnim generalom Tomazinom. In vršil se je shod z 9 zborovalci v nekdanji slavni trdnjavi liberalizma.

Kdor je za avtonomijo Slovenije, bo glasoval za Slovensko ljudsko stranko!

Demokratski lažnjivci v silni zadregi.

Laži demokratskega časopisja so spravile končno demokrate v strašno zadrego. Kako nerodno se sedaj izvijajo, kaže včerajšnji »Narod«, ki očita dr. Gosarju, da je razbil 97. pešpolk, ki bi lahko v celoti nastopil na koroški fronti. Kaj takega si upa trdit list, ki s svojim pisanjem krije ravno tistega defraudanta, ki je proti izrecni prepovedi srbskega polkovnika Hadžića a hotel za vsako ceno prodati polk ententi ter ga spraviti daleč v Rusijo, odkoder bi se morda kdaj vrnil ali pa tudi nikdar več. Pač lepa pomoč za Koroško, če bi belile kosti naših fantov ruske poljane! Kdo je kriv, da 97. pešpolk ni v celoti nastopil na Koroškem? Ali ne ravno tisti Plut, ki je vlačil brez potrebe naše ljudi cela dva meseca po Rusiji, da so zgubili vso vero v častnike in da so ob vrtni raji šli domov, kot da bi pomagali domovini. Recite rajši: Gosar je rešil vsaj en bataljon naših ljudi za Koroško.

Kaj pa dr. Gregor Žerjav?

Demokratje slutijo polom svoje stranke. Za zadnji trenutek so si izmislili »velizdajniško afero« dr. Gosarja, da bi javnost premotili. Ko bi bilo na dr. Gosarjevi »aferi« kaj stvarnega, češ da ni pripeljal iz Rusije 97. pp. na koroško fronto, bi z isto pravico vprašali: Kaj pa je potem »velizdajalstvo« Milana Pluta, ki ni hotel pripeljati 97. polka na koroško fronto, ampak ga je hotel celo zadržati v Rusiji? In kaj je po demokratski logiki potem »velizdajalstvo« dr. Tavčarja, ki ni pustil vojaštva na Koroško, tudi ne tistega, ki ga je pripeljal v domovino dr. Gosar? Kaj je potem z vsemi demokratskimi rezervnimi oficirji, ki so pripeljali v domovino vojaške, pa jih niso takoj poslali na Koroško? Če bi bilo »Narodovo« natolcevanje o tem namišljenem »zločinu« dr. Gosarja in o amnestiji pravilno, potem bi moral »Slov. Narod« z ozirom na Agro-Mercurjevo polomijo in krušne karte na Dunaju logično izvajati tako-le: »Za nas je popolnoma vseeno, ali amnestija reši zločina ali ne. Za nas in vse dobre Jugoslovane sta dr. Gregor Žerjav in dr. Milko Brezigar že obsojena. Brez dvoma je, da bo verifikacijski odbor pregledoval mandate in ker zločinstvo izključuje pasivno volivno pravico, se bosta gg. dr. Žerjav in dr. Brezigar ravnata hitro pripeljala nazaj iz Belgrada, kakor se bosta peljala dol. Častna dolžnost slovenskih volivcev je, da prihranijo Slovenijo to blamažo in da nihče ne da glasu za JDS.«

Moké kot grob.

Dr. Tavčar se je v volivni borbi lotil svojega protikandidata in na za kandidata ne najlepši način podteknil dr. Gosarju trditve, ki so vzklikale samo v dr. Tavčarjevi glavi. Dr. Tavčarju smo stvarno in v najdostopnejši obliki stavili vprašanja, na katera ni mogel odgovoriti. S tem je dokazal, da v socialni vedi niti začetnik ni in da njegova kandidatura ne spada več v sedanjí čas, ki ga sicer vsega spoštovanja vredni gospod župan dr. Tavčar ne razume. Obupno mahanje demokratov v svojem časopisju na vse štiri vetrove je rodilo polno laži in neutemeljenih napadov na dr. Gosarja, ker mu vsi demokrati z dr. Tavčarjem vred ne morejo stvarno blizu. Tudi tu so dobili demokrati odgovor, ki jim je zapri sapo. Njihovo nedostojno dosedanje postopanje opravičuje sum, da bodo v zadnjem trenutku, ko ne bo mogoče več odgovarjati, izbrabili kako novo laž, da se izvijejo iz strašne zadrege, ker stvarno ne morejo ničesar odgovoriti. Zato pribijemo že danes sledeče dejstvo:

Dr. Brezigar je imel po zlomu tako slabo vest, da ga v Nemški Avstriji primejo — ne morda kot jugoslovanskega junaka — ampak kot verižnika s krušnimi kartami v Žitnem zavodu na Dunaju, da se ni upal peljati na mirovno konferenco v Pariz z lastnim potnim listom. Dr. Brezigar, kandidat demokratske stranke, se je vozil v Pariz z diplomatskim potnim listom dr. Žerjave. Znanu, ki ga je vprašal, zakaj da se ne vozi z lastnim potnim listom, je dr. Brezigar odgovoril: »Saj je vseeno!«

Kaj poreče k temu poverjenik za pravosodje, g. dr. Gregor Žerjav?

Kandidati obrtnikov pri SLS.

Pod tem naslovom pogreva resnicoljubno liberalno glasilo »Slovenski Narod« že zdavnaj ovržene laži o nerednostih pri Gospodarski komisiji, Komisiji, ki jo je imenoval dr. Žerjav, je z vsemi liberalnimi glasovi priznala, da »se mora priznati, da je izvršila Gospodarska komisija ogromno delo v občo korist bodisi države kot take, bodisi narodnega gospodarstva«. — V čudno luč pa postavlja »Narod« svojega kandidata, člana Gospodarske komisije, dr. Mohoriča, o katerem trdi, da je slepo glasoval za predloge, ki so prišli iz »klerikalne« pisarne. G. dr. Mohorič bo »Narodu« za to agitacijo gotovo malo hvaležen. Blago za tovarno v Duplicah je cenil inženir demokrat in naj prime dr. Žerjav svojega pristaša, če misli, da je bila država oškodovana vsled preizkuse očitne. Ogrin je pa dobil avtomobil od ministrskega sveta in dal zanj toliko, kolikor so ga liberalni cenilci ocenili. Koliko je pa dala »Jadranska banka« za mnogo boljši avtomobil? Ali ne le samo 29.000 K? Kdo je pa dal strojnim tovarnam po 70 vinarjev za kligram celih 12 vagonov železa in jekla, ki ga pa tovarna še do danes ni plačala? Ali ni bil to demokratski poverjenik? Kaj pa je z blagom, ki so ga dobila po prizadevanju dičnih demokratskih voditeljev razna druga podjetja »Jadranske banke«? Za enkrat dovolj. Če pa žele demokrati malo več, bomo pa postregli po volitvah, da ne bo kdo mislil, da na mjele za volivni manevar, kot demokratom.

Ce ne greš volit, pomagaj nasprotniku do zmage!

Nacionalizacija — korito JDSarjev.

Demokratje so v javnosti mnogo govorili o potrebi nacionalizacije tujih zavodov v Sloveniji. Igrali so na zunaj nacionalne junake, mislili so pa pri tem samo na — korito. Tako smo ugotovili, da je dr. Milko Brezigar, prvi kvalificirani kandidat demokratske liste na Štajerskem, v Belgradu šestkrat interveniral povodom nacionalizacije Verkehrsbank v Ljubljani v tem-le smislu: Nacionalizacija naj se izvede tako, da se določi poseben kapital za Verkehrsbanko, ki pa naj ostane v dosedanjih nemških rokah, imenuje naj se le slovenski odbor. V ta odbor naj bi seveda prišli sami demokrati. To bi bilo novo korito za demokrate. Kaj je bilo dr. Brezigarju za nacionalizacijo! Za korito mu je šlo! Ni se zastoj volil tolikokrat na Dunaj. Sedaj pa molči ko grob v tej zadevi in se da od »Slov. Naroda« slaviti kot — narodni junak! Mi pa kličemo: Proč z demokratsko korupcijo! Dne 28. novembra ji mora za vselej odzvoniti! Zato naj vsi pošteni ljudje glasujejo za listo SLS.

Volivna sredstva JDS.

Včeraj so JDS-arji nabijali po ulicah plakate s črnim križem na čelu, pod katerim pišejo: »V tem znamenju voli SLS.« — Torej, vsi, ki sovražijo križ in krščansko vero, bodo volili za JDS, kar se pri-bije. Nadalje se napada »katoliški komu-

Volivci! Za volitve Vam oblasti ne bodo dostavile nobenih legitimacij. Pridite na volišče vsi, ki ste nad 21 let stari. Prinesite seboj kot legitimacijo: krstni list ali orožni list ali domovinski list ali policijsko oziroma občinsko potrdilo itd. Spustite krogljico v Ljubljani v drugo, na ostalem Kranjskem pa v tretjo skrinjico.

nist dr. Gosar, ki da hoče »hišne posestnike vreči iz njihovih hiš«. Mora biti res veliki tepec, ki bo verjel to neumnost. Potem pogrevajo šusteršiča, katerega je ravno SLS strmoglavila. Končno apelira ta umazano-oranžasti lepak na neko »Prinčipovo mladino«, naj ne dopusti »sramote nad Jugoslavijo«. Če bi Jugoslavija bila navezana na to »mladino«, bi je kmalu ne ostalo za eno dobro južino. Ampak med treznim slovenskim ljudstvom hvalabogu ni prostora za take fašistovske manire in zato bo v nedeljo tudi oranžastim junakom na glas dopovedano, da v Sloveniji zanje ni prostora.

Laž — orodje samostojnih.

»Samostojna« lažikmetska stranka je izdala letake: »Kmetske zveze ni več!«, češ na sodiščih ni bila predložena njena kandidatna lista. Zdaj pa so »kmetje« brez zastopstva in morajo, pravi ta lažnjivi letak, voliti »samostojno«. — Ali so prebrisani tiči, ti »samostojni«! Jugoslovanska kmetska zveza obstoja in bo procvitala dalje, njeni kmetski zastopniki pa se nahajajo na listi S. L. S., kateri bodo vsi poštteni kmetje 28. t. m. kot en mož oddali svoje glasove!

Samostojni in agrarna reforma.

V Komendi je predstavnik samostojne skrinje Gašper Tmid, grajščak, ki ima več gozda kakor pol župnije, ki noče dati niti zemlje v najem, ampak skrbno goji plevel. Na ta način torej rešujejo samostojni agrarno reformo.

Izjava.

Prejel sem iz Ljubljane poziv, naj volim 28. t. m. iz discipline kandidate »Samostojnih«. Ker pa mislim, kakor veliko drugih gostilničarjev na deželi s svojo glavo in ne kakor »Samostojni«, ki kima jo na povelje iz Ljubljane, ne bomo 28. volili »Samostojnih« iz tega vzroka, ker so »Samostojni« otroci liberalcev (radi lepšega sedaj »demokratov«), ki so povzročili s svojo brezbožnostjo in brezsrčnostjo svetovno vojsko in vse gorje, ki tlači sedaj svet. Liberalizem je pa tudi rodil socialne demokrate, ki prekašajo liberalce v zasmehovanju vere, cerkve in Boga. Nadalje je pa socialna demokracija skotila boljševike in komuniste, torej dvojce spak, ki sta bič človeške družbe. Kaj znajo boljševiki in komunisti, naj bode vsem zgled uboga Rusija. Ropi, umori, požigi, tatvina je njih vsakdanje delo. Kdor pomaga liberalcem (samostojnim) pri volitvah do zmage, ta pomaga socialnim demokratom, boljševikom in komunistom do zmage. Kdor je poštenjak in ljubi svoj z žulji pridobljeni dom in svoj narod, ta ne bode volil v nedeljo »Samostojnih«, ampak Slovensko ljudsko stranko!

Gostilničar.

Dr. A. Gosar:

Moj zločin.

Sedaj ko demokratskim listom že vsled njihovih lastnih grehov in nesramnosti zmanjkuje sape, se mi zdi umestno, da pojasnim na kratko svoj »greh«.

Ob prevratu sem bil pri 97. pešpolku v Rusiji. Plut je pod pretvezo, da je za prehod preko Rumunije vse pripravljeno, spravil polk v Tiraspol na Rumunsko mejo. Ker pa za pot domov v resnici ni bilo nič storjenega ter se je tudi reklo, da se ne da nič doseči, smo šli v začetku decembra 1918 v Odeso, da se popeljemo z ladjami preko Carigrada domov.

Zaradi neutemeljenih Plutovih obljub glede prehoda se je moštva polastila že v Tiraspolu skrajna razburjenost in precej jih je šlo na svojo pest preko Rumunije domov, kamor so dospeli med 10.—20. decembrom 1918. Prišedši v Odeso smo izvedeli, da na prevoz v domovino ni misliti, pač pa, da moramo stopiti v francosko službo, dasi se je prej moštvo zatrjevalo, da ostanemo samo zato skupaj, da se lažje vrnemo v domovino in dasi je srbski vojaški atašee v Jassy, poznejši vojni minister Hadšič častnikom ustno naročal, naj se polk ne da zva-biti nikamor v službo, češ da smo že dovolj krvaveli ter je isto še s posebno brzopjavko naročil srbskemu podpolkovniku Živkoviču, katerega je Plut pripeljal k polku in ki se je tudi resno trudil, spraviti moštvo domov.

Moštvo je bilo vsled zahteve, da mora v službo, razočarano ter ni hotelo o tem ničesar slišati. Govorilo je, da je prodano, da je treba častnike pomoriti itd. Ko je ob takem razpoloženju moštva šlo za končno odločitev, ali vstopimo v služ-

bo ter gremo še globlje v Rusijo ali ne, sem bil na izrecno zahtevo nekaterih podčastnikov pri zborovanju enega bataljona navzoč. Podpolkovnik Živkovič je moštvo položaj objektivno razložil, Plut pa je naslikal situacijo tako, kot da ni nobenega drugega izhoda kot vstop v službo Francozov, ki so obetali, če se prav spominjam, moštvo tedensko po 1000 rubljev, častnikom pa, kolikor bi zahtevali. Na zahtevo moštva sem se oglašil tudi jaz k besedi, opozoril na pretiranost nekaterih Plutovih trditvev ter pozval moštvo, naj dobro premisli, preden se odloči za eno ali drugo. Temu je sledil prostaško surov napad od strani Pluta, na katerega sem moral odgovoriti, moštvo pa se je spontano izjavilo, da Plutu ne zaupa in da ne pojde v službo.

Nato so prišli na dan Plutove mahinacije z denarjem. Pluta smo zaprli ter postavili z njim poseben zapisnik, ki so ga podpisali vsi častniki. To se je vršilo 7. in 8. decembra 1918.

Naslednje tri dni smo na vse načine izkrali ladjo, ki bi nas popeljala domov. Ladjica bi se dobila, toda premoga ni bilo. Takrat pa so prišli pred Odeso Petljurevci ter so jo po dvanajdnem čakanju tudi zasedli. Podčastniki so se takoj prvo popoldne na svojo pest dogovorili s Petljurevskim poveljnikom, da predajo orožje in vse, ako jih spravi domov. Nam častnikom — med katerimi po moji vednosti ni bil razen kurata Žagarja, ki pa se je že prej od polka odločil, niti eden pristaš SLS — ni preostalo radi tega nič drugega, kot dogovoriti se s poveljnikom Petljurovcem glede predaje, tako da omogočimo vsaj transport moštva v domovino. To smo drugi dan dopoldne tudi storili in zvečer, oziroma ponoči, smo ves polk v dveh transportih polnoštevilno naložili ter se odpeljali proti domu, kamor smo po 13 dneh o Božiču 1918 dospeli. Kar smo vzeli seboj na pot, smo morali deloma po poti, deloma v Galiciji v Stryju vse oddati, popolnoma enako, kot se je godilo drugim polkom, ko so se vračali kjerkoli s fronte. Jasno je, da ne bi po nobeni drugi poti spravili orožja domov.

Podpolkovnik Živkovič — o čigar dobrem namenu nisem nikdar dvomil, ker sem bil vedno uverjen, da je od Pluta enostransko informiran — in Plut sta o celi zadevi poročala ministrstvu vojne, to pa je odstopilo spise ministrstvu za notranje zadeve s pripombo, da zadeva ne spada pred vojaško oblast, ker gre za bivši avstrijski in ne za srbski polk in da bi bil eventualno povod za preiskavo proti meni, ako so se ljudje porazgubili ter se niso vrnili domov. Na zahtevo ministrstva za notranje zadeve sem potem celo stvar pojasnil in notranje ministrstvo je zaključilo spis, da je popolnoma jasno, da mene ne zadene radi izgube polkovnega materiala nikaka krivda, pač pa da bi bilo uvesti preiskavo proti Plutu radi poverebe polkovnega denarja. S to rešitvijo je notranje ministrstvo spise vrnilo vojnemu ministrstvu, da to zasleduje Pluta.

Zame je bila na tej strani stvar končana. Toda Plut je napravil še drugo ovadbo na častniško aprobativno komisijo v Ljubljani. Tudi tej sem zadevo pojasnil in od takrat nisem bil več pozvan na odgovor.

Ker me je Plut okrog 15. januarja 1919 tudi javno napadel v »Slov. Narodu«, sem mu 18. januarja 1919 odgovoril med drugim, da je prikril okrog 60.000 K polkovnega denarja in s pozivom na dotičnega častnika, ki je hranil tozadevne zapisnike, naj jih v smislu sklepa častniškega zbora predloži vojaški oblasti, kar se je tudi zgodilo. Plut pa me je tožil radi razljudenja časti. Nastopil sem v celoti dokaz resnice ter navedel za svoje trditve priče, ki so moj zagovor v celem obsegu potrdile.

Ko je Plut videl, da je pravda zanj izgubljena, je napravil oktobra lanskega leta proti meni tretjo ovadbo na Dravsko divizijo, kjer trdi, da proces zavlačujem in da on ne more tako dolgo čakati, zato naj vzame vojaško oblast zadevo v svoje roke. (V resnici so bile, razen ene, takrat že vse priče zaslišane.) Podal sem zopet prve dni decembra 1919 obširno poročilo, na podlagi katerega ni zahtevala Dravska divizija nobenih novih pojasnil. Plut je nato meseca aprila ali maja 1920 svojo tožbo proti meni umaknil ter plačal mojega zastopnika.

Prvotni spisi, ki jih je notranje ministrstvo odstopilo vojnemu ministrstvu z izjavo, da ni nobenega povoda za postopanje proti meni in s predlogom, da se uvede proti Plutu preiskava, so prišli pred tukajšnje vojaško sodišče, ki je v zadevi proti Plutu zasliševalo priče, (tudi mene so kot pričo baje enkrat vabili, toda vabila nisem dobil) ter je končno, kolikor mi je znano, meseca oktobra t. l. spise odstopilo civilnemu državnemu pravdnistvu s predlogom, da postopa proti Plutu. Tispi si so prišli na državno pravdnistvo dne 17. novembra t. l. od poverjenišva za pravosodje.

Proti meni se ni vršila pri vojaškem kazenskem sodišču nikdar nikaka preiskava in vojaško sodišče tudi ni odposlalo civilnemu državnemu pravdnistvu nobenega predloga za postopanje proti meni. To slednje mi je tudi potrdil preiskovalni sodnik, ki ima v rokah spis o zadevi proti Plutu.

Kako so se mogle na podlagi vsega tega, dasi se nahajam v ravno istih spisih poleg mojih poročil ne le rešitev notranjega ministrstva, da sem popolnoma brez krivde, marveč tudi ves dokazni material, ki sem ga zbral v svoji tiskovni pravdi s Plutom, s pritrdilnimi izjavami vseh mojih prič, brez vsake nove ovadbe uvesti proti meni tik pred volitvami poizvedbe radi oddaje orožja, (o preiskavi, za katero je treba vsaj navidez utemeljene sumnje, sploh ni govora), je zadeva, katere se bo še razčistila, pa naj bodo njene posledice komurkoli ljube ali neljube.

Za sedaj izjavljam samo, da mi še na misel ne pride skrivati se za amnestijski ukaz (dotična notica je prišla v »Slovenca« brez moje vednosti ter je imela, kot sem pozneje izvedel, samo namen pokazati absurdnost postopanja proti meni), marveč, da prostovoljno odstopim od kandidature oziroma poslanskega mandata, ako mi kdorkoli dokaže, da to moje poročilo le v eni bistvenih točkah ni resnično, ali da sem zares zagrešil kakršnikoli zločin nad domovino. Še imamo dovolj poštenih ljudi, da bodo zastopali naš narod v zbornicah, zato se rad umaknem, če mi dokažete krivdo. Trdim pa, da bi moralo veljati isto tudi za tiste, ki me blatijo.

Volilci, storite svojo dolžnost!

Demokratsko jugoslovanstvo.

Jesen 1918 v južni Rusiji. Avstrija se ruši, njeni narodi odpadajo, vojaštvo se vali v neredu in zmedu proti domovini. Severno od Črnega morja se nahaja zgubljen drob avstro-ogrski armade, slovenski pešpolk 97. Tam daleč v neizmerni daljavi slovenska domovina, iz katere ni ne vesti, ne pomoči. Odrezani od sveta, osamljeni v daljni tujni slovenski fantje ne vedo, kam bi se obrnili, kaj bi počeli. Zaloge življa pojemajo, blagajne se praznijo, prodajati je treba celo konje, da se zabrani preteča lakota. Na vzhodu stoji boljševiki, na zapadu romunska vojska. Negotovost postaja vedno večja, položaj je nevzdržljiv in nevaren. Na čelu pešpolka stoji nadporočnik Milan Plut, velik jugoslovanski patriot. Ponoči in podnevi govori o Jugoslaviji in o njeni veličini. »Nesebično je treba zanjo delati in njej vse žrtvovati«. V žepu nosi več kot 100.000 kron, ki jih je prejel za polkovno blagajno od prodanega blaga. Glasom pobotnice z dne 7. nov. 1918 je prejel namreč za blagajno znesek 42.154 kron, glasom pobotnice z dne 7. avgusta 1918 za prodane ovce znesek 112.309 kron, glasom pobotnice z dne 8. nov. 1918 je prejel za deske, ki jih je prodal ukrajinskim židom, 20.000 kron, torej skupaj 174.463 kron. Polk hoče domov in išče primerne polja za povratek v domovino. Dovolj so slovenski fantje krvaveli, dovolj so se klali po celim svetu za tuje koristi. Ker se bliža lakota, je treba napeti vse sile, da se vrnejo na slovensko zemljo. Nadporočnik Pluta je treba poslati v Odeso, da pripravi v Jugoslavijo pot. Z več kot 100.000 kron v žepu, kriči velik Jugoslovan, da rabi 1000 K za pot, ker nima nič več denarja. Ko se vrne jugoslovanski patriot iz Odesa, mora zopet na pot: takrat v Jassy. Zopet kriči in besni, da rabi 500 kron za pot, ker nima nič denarja. Proviantni nadporočnik pešpolka Prohaszka in računski častnik Petrič začneta slutiti, da skriva jugoslovanski patriot Plut večje vsote polkovnega denarja pri sebi in

zato ga vprašata službeno za pojasnilo. Jugoslovan Plut pa jima odločno izjavi, da nima nič polkovnega denarja. Toda glej, ko se blagajniške knjige pregledajo, se ugotovi, da niso vpisane v njih vsote, ki jih je patriot Plut sprejel. Zato se podasta poročnika Jurin in Troha k patriotu Plutu in ga najdeja v Odesi v kavarni Luisse. Vprašata ga, ali ima kaj polkovnega denarja. Jugoslovanski rodoljub se vzdigne in izjavi z odločnim glasom: »Ne, nimam ga nič več, imam sicer še nekaj svojega denarja, in mogoče, da je nekaj polkovnega zraven!« Ker je v polkovni blagajni primanjkovalo 160.000 kron, se je zdelo stvar poročnikom tako sumljiva, da sta šla še po druge častnike, da bodo priče preiskave. Vsi so se vrnili v kavarno Luisse in tu je Milan Plut potegnil nenadoma iz žepa zavitek in ga izročil poročniku Trohi ter izjaval: »Ta denar še imam, koliko je, ne vem.« Častniki pregledajo zavitek in najdejo v njem 3.500 rubljev. Preiskujoči častniki pozovejo nato patriota Pluta, naj se ne gane iz Odesa, ker mu beg prav nič ne more koristiti.

Nato se vrnejo častniki v vojašnico, skličejo častniški zbor in sestavijo zapisnik. Drugi dan se je izrekel nad jugoslovanskim mučenikom Plutom zapor. Ta okolnost je imela na patriota Pluta čudežen učinek. On, ki je štirikrat javno izjavil, da nima nič polkovnega denarja v rokah, je na enkrat izročil iz svojih rok znesek 50.000 kron in priznal, da je ta denar last polka. To se je zgodilo 9. decembra 1918 v Odesi. Naslednjega dne, to je 10. decembra je izdal polkovnik Živkovič sledeče rezervatno povelje: »Na podlagi zapisnika z dne 8. decembra 1918 odobravam, da se obdrži nadporočnik Milan Plut v zaporu pri polku. Častnike in moštvo pa obvezujem, da mu garantirajo osebno varnost. Kaj se naj zgodi nadalje, o tem bode odločeval častniški zbor, katerega sklicujem za danes na večer ob 5. uri popoldne v polkovni pisarni«.

Še isti dan popoldne privedejo nadporočnika Pluta iz zapore pred častniški zbor in ga pozovejo, naj pojasni zadevo s polkovnim denarjem. Jugoslovanski mučenik postaja bled, se trese, jezik se mu zatika in končno začne jecljati, da je bil zadnje dni neraven. Imel sem pri sebi tudi lastni denar in sem se bal, da bi mi tega ne verjeli.

Na podlagi tega sijajnega zagovora je častniški zbor sklenil, da je treba patriota Pluta obdržati še nadalje v zaporu in stvar naprej raziskovati.

Toda mučenik Plut je bil mnenja, da t nadaljnje bivanje v Rusiji bila zanj zguba in tako je pobegnil iz zapore in pribežal v Slovenijo. Tukaj je postal Milan Plut urednik demokratskega lista »Domovine« in danes sedi mesto v zaporu v uredništvu Zerjavovga lista »Jutro«.

Volite vsi Jugoslovansko demokratsko stranko, ki je glasnica najbolj čistega jugoslovanskega patriotizma.

Dnevne novice.

— Umrl je v Trzinu 23. t. m. g. Franc Pretnar, čevljarški mojster. Bil je predsednik strokovnega društva čevljarških uslužbencev in uslužbenk. Stal je ob zibelki jugoslovanske strokovne organizacije in bil nekaj let njen odbornik. Naj počiva v miru!

— Občni zbor Obrtnice zveze za Trzin in okolico se je vršil v nedeljo 21. t. m. v gostilni Ruech. Sprejel je nekaj predlogov, ki so bili že objavljeni v »Slovenca«, v kojih obrtniki protestirajo proti krivični odmeri davkov. Pri volitvah so bili izvoljeni: predsednik Sitar iz Križa, podpredsednik A. Primožič iz Trziča, tajnik Škerjanc iz Seničnega, blagajnik K. Ruech iz Trziča; odborniki: K. Golmajer, Štefan Demšar, Iv. Papov, L. Kurnik, J. Rotar iz Trziča, A. Dobré, Smolej Jakob, Ribnikar Kr. iz Kovorja. — Sklenilo se je ustanoviti nabavno zadruzo. V pripravljalni odbor so bili izvoljeni: Sitar, Ribnikar, Škrjanc, Dobré in Primožič.

— »Ajmo, mi Sokoli!« »Jutru« ta knjižica ni všeč. Pravi, da »sramoti naše sokolstvo in vse, kar je Slovincem svetega«. Zdaj smo pa res radovedni, kaj je Slovincem svetega! Svobodomiselnost? Kulturnobojnost? Zmerjanje s »čuki«? Če so te reči Slovincem svete, potem pobija knjižica res, kar je Slovincem svetega. — Gospodje, ki vam te bukvice niso všeč, pomagajte si! Damo vam dober svet: Zavrinite stavek za stavkom in poglavje za poglavjem! Dokažite, da je vse, kar je tam pisano, golo obrekovanje, da ni nič res, kar se Sokolu očita. Dokažite — a ne s psovanjem in pamfleti, kakor znate — marveč z dokazi in logiko, da niste pisali,

Volilnim odborom SLS! Somišljenikom!

Na vsakem volišču poskrbite, da bomo imeli v bližini volišča volilnih lokai, kjer se bodo lahko naši ljudje zbirali.

Poskrbite dalje za prostore, kjer bodo naši volivci čakali, če bi bil na volišču slučajno naval.

kar se kot vaše besede navaja, in ne delali, kar se kot vaša dejanja razglasa. Na ta način se najlože in najgotoveje otreseste vseh gorostasnih očitanj, ki jih knjižica na vas vali, in sebi vrnete ukradeni čast. Zavrinite in ovrzite, da niste pisali, da je Sokol svobodnomiselno društvo, da je kulturni boj njegov vzor, da je treba ljudstvo podcerkveniti, da je krščanstvo strup (I), da je cerkev zidati neumnost brez mej; dokazite, da niste »čukali« po celi deželi, da niste na Bledu žvižgali, piskali in gostov napadali ter s tem zagrešili nasproti tujcem škandal, ki bi se ga moral sramovati vsak divjak! Pričakujemo vaših dokazov. In ko boste to dokazali, oziroma ovrgli, vam obljubimo, da se bo slovesno preklinalo, kar je bilo pisano in slovesno izjavilo, da se je Sokolu zgodila velika krivica. Pričakujemo.

— Samostojni divjaki. Poroča se nam: V Rateški fari pri Škofiji Loki so samostojni pobalini sneli Kristusa s križa in nalepili na križ svoj volivni plakat. Ljudje z gnusom obsojajo to bogoslovnost in bodo z njo temeljito obračunali 28. novembra!

— Velike Poljane, župan Lunder je odstopil. Ker ni hotel noben odbornik prevzeti županstva, je imenovan za gerenta Janez Novak, za svetovalec: Jakob Šilc, Ivan Peterlin št. 33, in Matevž Andolšek št. 32. Ivan Peterlin je bil član prejšnjega občinskega odbora, vsi drugi so novi močje.

— Glas vplije v puščavi. Pretekla so tri leta, kar je minila vojska in nastala Jugoslavija. Tudi me vdove smo zrlje z upanjem v bodočnost, da se nam bo olajšalo naše brezupno stanje. Vsi stanovi so dobili zboljšane plače in draginske doklade, za nas vdove in sirote se je pa našel en paragraf, ki nam je še to malo vzel. Naši možje in sinovi so dali svoje življenje, in me žene svoje najdražje. Ali ni še dovolj to, da nam je vojska zasekala rane, ki jih tudi čas ne zaceli, gledati moramo naše otroke, našo nedolžno dečo, ki trpi pomanjkanje in prezeba! More li slabotna žena, potrta žalosti, skrbeti za otroke tako, kot oče? In kje je vsa dobrodelnost? Koliko se je med vojsko storilo za ranjence, za begunce! Le najbolj potrebnih med potrebnimi se nihče ne spomni. Blizajo se božični prazniki, dnevi tihe domače sreče, a za nas dnevi bridkih spominov. Naj se vsaj za naše zapuščene otroke kaj stori! Prosimo torej usmiljena srca in v to poklicane činitele, naj se nam olajša skoraj naše bedno stanje! — V imenu vdov in sirot iz krškega okraja.

— Nazaj na kmete! Stanovanjske komisije se zelo trudijo, da ustrezajo ljudem, ki tišče s kmetov v mesta. To povečuje bedo, ker je po mestih vedno večji boj za stanovanje, na kmetih pa vedno večje pomanjkanje delavnega ljudstva. Zemlja je rešiteljica naša! Ustanove naj se zemljedelske komisije, potem bodo stanovanjske komisije kmalu brez dela.

— Naša carina. Mnogo smo že slišali in čitali pritožb o poslovanju naših slavnih carinskih uradov v Mariboru. Vsaj nekatere obtožbe je »carina« obtoženka poskušala ogorčeno zavrniti... Evo, nov, nezasiščen slučaj: Zla usoda me je vrgla kot pacienta v deželno bolnico v Brezicah. Lepa bolnica. Centralna kurjava. Toda — cevi so se pokvarile, uprava jih je morala poslati (že spomladi) v popravo v Gradec (firmi, od katere so bile svojčas nabavljene). Zima se bliža — cevi ni... Zima je tu — cevi še ni... Prva žrtev, mrlič za pljučnico, dobljeno v bolnici, cevi še vedno ni... Kje so? Pri carini v Mariboru ležijo od 12. avgusta t. l.!! Četrty mesec zdrži ta slavnica carina stare cevi! Kaj njo to briga, če med tem bolniki trpijo ali pa tudi za pljučnico umro!

Volivci!

Somišljeniki SLS v Ljubljani.

V nedeljo dne 28. novembra volite vsi Slovenska Ljudska Stranka, Omahljivce pripelje s seboj!

Predno boste volili, pridite v volivno pisarno naše stranke Vašega okraja!

Naše volivne pisarne bodo poslovale v nedeljo 28. novembra 1920:

Volišče Mestni dom: v Alojzije-višču, Poljanska cesta.

Volišče I. in II. v šentjakobski šoli: šentjakobska Prosveta, Florjanska ulica.

Volišče na deški šoli na Cojzovi cesti: v hiši g. Mejača, Krakovska ulica 5.

Volišči v obrtni šoli in v državni realni: v kleti prvega ljubljanskega delavskega konzumnega društva, Kongresni trg 2.

Volišče v prvi državni gimnaziji: V prodajalni Jugoslovanske bukvarne na Gosposvetski cesti št. 10.

Volišče na sodišču: Pražakova ul. 3.

Volišče na državnem učiteljskem: Rokodelski dom.

Volišče na šoli na Ledini: Rokodelski dom.

Volišče na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti: V hiši g. Lovro Kolnika na Dolenjski cesti 17.

Volišče v ubožnici na Japljevi cesti: V hiši g. Antona Kluna, Mohoričeva ulica 13.

Volišče v Sp. šiški: prostori šišenske »Prosvete«, Reininghaus.

Tajništvo bo poslovalo v Jugoslovanski tiskarni II. nadstropje od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Volivci SLS v Ljubljani! Volivno kroglico izpusite v drugo skrinjico! Pazite, da se ne boste zmotili!

Vsi na plan, da bomo tudi v Ljubljani sijajno zmagali!

Slovenska Ljudska Stranka.

Kje bomo volili v Ljubljani?

I. volišče v Mestnem domu.

(1097 volivcev.)

Tukaj volijo: Stritarjeva ulica, Šolski drevored, Pogačarjev trg, Lingarjeva ulica, Pred škofijo, Semeniška ulica, Vodnikov trg, Študentovska ulica, Krekov trg, Kopitarjeva ulica, Poljanski nasip, Poljanska cesta, Barvareka steza, Na stolbi, Strossmayerjeva ulica, Streliška ulica, Ciril Metodova ulica, Ulica Stare pravde, Vojvoje Mišiča cesta, Domobranska cesta, Ambrožev trg, Delarska ulica, Cesta na Kodeljevo, Mesarska cesta, Živinozdravniška ulica, Kapiteljska ulica.

II. in III. volišče v šentjakobski dekliški šoli.

(II. od A do N 767; III. od O do Ž 623 vol.)

Semkaj spadajo: Mestni trg, Capkarjevo nabrežje, Ribja ulica, Ključavničarska ulica, Krojaška ulica, Pod trančo, Stari trg, Sv. Jakoba nabrežje, Sv. Jakoba trg, Vodna steza, Trubarjeva ulica, Ulica na grad, Reber, Privoz, Za gradom, Zatiška ulica, Sv. Florijana ulica, Osojna pot, Grajska planota, Sodarska steza, Rožna ulica, Hrenova ulica, Vožarski pot, Pred prulami, Na prulah, Zabajak, Zvonarska ulica, Tesarska ulica, Sredina, Gruberjevo nabrežje, Karlovska cesta.

IV. volišče v šoli na Cojzovem grabnu.

(1003 volivci.)

Tu volijo: Cojzova cesta, Emonska cesta, Na mirju, Krakovska ulica, Krakovski nasip, Vrtna ulica, Kladezna ulica, Rečna ulica, Gradaška ulica, Cerkvena ulica, Kolesijska ulica, Zeljarska ulica, Karunova ulica, Pri brvi, Vogelnja ulica, Veliki stradon, Pot na Rakovo jelšo, Pot na pasji brod, Trnovska ulica, Trnovski pristan, Konjušna ulica, Pred konjušnico, Jeranova ulica, Na mivki, Cesta v mestni log, Zele-na pot, Cesta na loko, Stranska pot, Opekarska cesta, Mala čolnarska ulica, Velika čolnarska ulica, Cesta dveh cesarjev, Emonska cesta.

V. volišče na državni obrtni šoli.

(1038 volivcev.)

Tu volijo: Breg, Križevniška ulica, Salendrova ulica, Valvazorjev trg, Turjaški trg, Čevljarska ulica, Jurčičev trg, Židovska steza, Židovska ulica, Dvorni trg, Gosposka ulica, Vegova ulica (št. 10 in 12), Rimska cesta, Gorupova ul., Aškerčeva ul., Marmontova ulica, Gliniška ulica, Na bičevju, Tržaška cesta, Pred igriščem, Vrtača, Lepi pot, Gradišče (št. 14, 15 in 17).

VI. volišče na drž. realni.

(1005 volivcev.)

Semkaj spadajo: Kongresni trg, Wolfova ulica, Prešernova ulica (3, 5, 7, 9, 11), Šelenburgova ulica, Gradišče (1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13), Vegova ulica (2, 4, 5, 6, 8), Hilserjeva ulica, Soteska, Simon Gregorčičeva ulica, Bleweisova cesta, Zadružna ulica, Pot v Rožno dolino, Cesta na Rožnik, Večna pot, Erjavčeva cesta, Levstikova ulica, Nunska ulica, Šubičeva ulica, Knafeljeva ulica, Beethovnova ulica, Gledališka ulica (brez 7 in 10), Pod turnom, Aleksandrova cesta (leva stran), Muzejski trg, Zagata, Igriška ulica.

VII. volišče v I. drž. gimnaziji.

(922 volivcev.)

Tu volijo: Aleksandrova cesta (desna stran), Tomanova ulica, Gajeva ulica, Dunajska cesta, Janez Trdinova ulica, Gosposvetska cesta, Cesta na Gorenjsko železnico, Za bežigradom, Hranilnična cesta, Vodovodna cesta (št. 24, 26 in 28), Kolesijska ulica, Krsnikova ulica.

VIII. volišče v justični palači.

835 volivcev.

Semkaj spadajo: Prešernova ulica (leva stran), Sv. Petra cesta do št. 34, Sv. Petra nasip do št. 35, Prečna ulica, Obrežna steza, Kolodvorska ulica, Miklošičeva cesta, Dalmatinova ulica, Kralja Petra trg, Sodna ulica, Cigaletova ulica, Komenske-

ga cesta do Resljeve ceste, Slomškova ulica do Resljeve ceste, Dovozna cesta, Linhartova ulica, Pokopališka ulica do št. 19, Cesta na južno železnico, Pražakova ulica, Franciškanska ulica.

IX. in X. volišče, in sicer IX. na učiteljskem od A do L 568 volivcev, **X. volišče v šoli na Ledini** od M do Ž 584 volivcev.

Tu volijo: Resljeva cesta, Tabor, Sv. Petra cesta do št. 36 do konca, Sv. Petra nasip od št. 37 do konca, Vrhovčeva ulica, Metelkova ulica, Čopova cesta, Škofja ulica, Stanko Vrazov trg, Usnjarska ulica, Radeckega cesta, Hrvatski trg, Ilirska ulica, Vojaška ulica, Prisojna ulica, Na Friškovicu, Pokopališka ulica od št. 29 dalje, Slomškova ulica od št. 7 dalje, Komenskega ulica od št. 16 dalje.

XI. volišče v ubožnici v Japljevi ulici.

648 volivcev.

Tu volijo: Ahacjeva cesta, Sv. Martina cesta, Zaloška cesta, Stara pot, Cegnarjeva ulica, Holzapflovca cesta, Bohoričeva ulica, Ravnikarjeva ulica, Zalokarjeva ulica, Poljska cesta, Japljeva ulica, Jenkova ulica, Korytkova ulica, Vodmatski trg, Na zavrteh.

XII. volišče na vojaškem strelišču.

547 volivcev.

Tu volijo: Izanska cesta, Dolenjska cesta, Hradeckega vaa, Rakovniška ulica, Galjeva, Orlova ulica, Črna vas, Illova, Hauptmanca.

XIII. in XIV. volišče v šišenski šoli, in sicer

XIII. s črkami A do L, 743 volivcev, XIV. pa s črkami od M do Ž, 778 volivcev.

Tukaj volijo volivci iz Spodnje Šiške.

Somišljeniki! Skrinjica SLS v Ljubljani je na drugem mestu. Vrzite kroglico v drugo skrinjico!

Ljubljanske novice.

Ij Za volivce. Dr. Valentin Zarnikova ulica in Strmi pot voli v Mestnem domu, Janez Trdinova ulica na I. drž. gimnaziji, Hiše št. 7 in 10 v Gledališki ulici ter šte. 15 v Beethovnovi ulici volijo istotako na I. drž. gimnaziji.

Ij Shod somišljenikov SLS za šentpeterski okraj se vrši danes zvečer ob pol osmi uri v prostorih Prosvetnega društva. Udeležite se tega shoda v obilnem številu, da se zgovorimo o vseh podrobnostih za volitev.

Ij Opozorilo volivcem. Marijin trg št. 1, 2 in 3 volijo na drž. realni, št. 4 pa na sodnji. — Ljubljanski grad se zove Grajska planota in voli v šoli pri sv. Jakobu. — Židovska ulica voli na obrtni šoli.

Ij Predavanje SKSZ. Prihodnji torek 30. novembra bo predaval v Ljudskem domu ob pol 8. uri zvečer g. Fr. Terseglav. Zadržni predavalni večer 28. novembra, ko je predaval prof. Dolenc o Belgradu, je bil dobro obiskan. Da je predavatelj dobro pogodil, se da sklepati iz razgovorov, ki so sledili razpravi in trajali do 10. ure.

Ij Umrl je včeraj gozdarski svetnik in predstojnik urada za zagradbo hudournikov g. Vladimir pl. Šuklje, sin g. dvornege svetnika in bivšega kranjskega deželnega glavarja pl. Šuklje. Pogreb bo danes popoldne ob pol 4. Blag mu spomin!

Ij Poročil se je g. inž. Jan Rataj z gđ. Vido Sokličovo iz Ljubljane.

Ij Zaročil se je g. Josip Hauptman z gđ. Milko Tabaj.

Ij Dvakrat bodo volili ljubljanski bogoslovci, pravi med dnevnimi vestmi »Slov. Narod« dne 26. t. m. To je želja vseh onih strank, ki so poslane povabila tudi bogoslovem, naj volijo njihove pristaje, zlasti JSDS in NSS. Seveda stoje sedaj bogoslovci pred težkim vprašanjem, kateri dve stranki naj izberejo, katero stranko naj volijo v Ljubljani, katero na kmetih. Oni, ki so doma v občinah, ki jih nimajo klerikalci v rokah, se bodo že morali odločiti voliti v Ljubljani SLS, da bodo potem, ko se popoldne pripeljejo domov, volili še kako druge (najbrže SKS), ko bodo volili dvakrat in različno. In ravno zaupnikom teh občin na kmetih prav tolo priporoča bogoslovce »Slov. Narod«. — Škoda, da bosta oddani kroglici druga drugo uničevali, ker prepričani naj bodo močje vseh najrazličnejših strank, ki se v toliki meri zanimajo za bogoslovce, da ne bo od bogoslovcev nihče dvakrat volil SLS.

Ij Stari in mladi, narodno igro, ki jo je spisal pesnik Anton Medved, priredi v nedeljo 28. t. m. na dan volitev Šentpeterskega prosv. društva v Ljudskem domu ob pol 8. uri zvečer. Igra ima zdravo jedro, vzeta je iz kmetijskega življenja in se godi blizu Šent Vida nad Ljubljano za časa znane Prelesnika, ko je le-ta ponarejeval denar in pošiljal z njim kmete po sejnih, da so mu ga zamenjavali. Na ta način je spravil marsikoga na kant. Vmes je vple-

tena četrta božja zapoved: Spoštuj očeta... da se ti bo dobro godilo na zemlji!

Ij Umrl so v Ljubljani: Peter Okorn, novorojenec, 13 dni. — Jakob Knava, kočar, 60 let. — Feliks Gostič, kočarjev sin, 12 ur. — Marija Japelj, hči kontoristke, 5 mesecev. — Marjan Osolnik, delavkin sin, 3 leta. — Anton Zorman, delavec, 29 let. — Andrej Lotrič, ključavničarski pomočnik, 63 let. — Angela Tomšič, žena mizarkega pomočnika, 50 let. — Helena Loriger, žena premogarja, 30 let. — Karel Čož, posestnik sin, 18 let.

Ij. nogometni podsavez pozivlja klube II. razreda v Ljubljani, da pošljejo v nedeljo 28. t. m. ob 10. uri v Narodni dom po enega zastopnika radi razdelitve prebitka prvenstvenih tekem. — Istočasno se opozarjajo vsi člani LNP na službene objave v sobotni številki »Sporta«. — LNP.

Ij Pozabljena taška. V neki gostilni je bila 24. t. m. popoldne pozabljena rjava usnjena taška z večjo vsoto denarja ter z važnimi akti in računi. Najditelj si lahko obdrži ves denar, vrne naj samo račune in druge spise pri upravi »Slovenca«, kjer dobi po vrhu še nagrado 2000 kron.

Ij Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja v ponedeljek, dne 29. novembra ob 3. uri popoldne, Hrenova ulica 4. (k)

Najnovejša poročila.

DR. KOROŠEC V MARIBORU.

Maribor, 27. nov. (Izvirno) Minister dr. Korošec se je danes zvečer pripeljal iz Belgrada v Maribor, kjer ima volivno pravico.

SPREJEM AVSTRILIJE V ZVEZO NARODOV.

LDU Ženeva, 25. nov. (DunKU) švicarska brzojavna agentura poroča: Opozicija, ki je bila začetkom proti sprejemu Avstrije v zvezo narodov, je vedno manjša, tako da ni več dvomiti, da bo Avstrija sprejeta.

VZPOSTAVITEV TRGOVINE MED AMERIKO IN RUSIJO.

LDU Pariz, 26. nov. (DunKU) Po poročilih iz Washingtona se na prvi seji senata predloži predlog republikancev, po katerem naj se takoj vzpostavi trgovinski odnosi z Rusijo, ne da bi se pri tem priznala sovjetska vlada.

AMERIŠKA POMOČ EVROPI.

LDU Pariz, 26. nov. (DunKU) Predsednik nove ameriške otroške pomožne akcije za Srednjo in Vzhodno Evropo, Hower, je izjavil, da so prišli zastopniki posameznih organizacij do prepričanja, da more samo skupno delovanje vsega ameriškega naroda odvrniti nezasišeno tragedijo. V vseh ameriških državah zbirajo pri-spevke.

VOLITVE NA GRŠKEM.

LDU Atene, 25. nov. (DunKU) Grška vlada je izdala nastopno poslanico na narod: O priliki volitev je grški narod jasno in kategorično izrazil svojo voljo v vprašanju dinastije. Volitve so iz vlade odstranile tiste, ki so povzročili, da je postala pravica kralja Konstantina do prestola, kot kralja po ustavi, sporna. Okoliščine, pod katerimi je kralj zapustil državo, zahtevajo, da se pokaže po plebiscitu ljudska volja o njegovi vrnitvi. Grški narod se pozivlje, da gotovo pride dne 18. decembra k volitvam in da v tajnem glasovanju podeli vladi posebno pooblastilo, da naprosi kralja, da se vrne, da zopet prevzame izvrševanje svojih visokih nalog.

BORZA.

LDU Belgrad, 26. nov. (ZNU) Devize: Pariz 200—202, London 0—118, Dunaj 7—7.20, Praga 40—40.50, Rim-Milan 125 do 126, Curih 515—525, Solun 0—305, Berlin 46.75—47.25, Valute: 20 dinarjev v zlatu 0—22.50, angleški funt 115—118, francoski franki 212—216, dolarji 0—31.75, ital. lire 127—129, levi 40.50—42, levi 50.50—51, nemške marke 48.25—48.50, drahme 0—31.50, češkoslovaške krone 0—43, avstrijske krone 6.40—7, napoleon-ondor 112—115.

LDU Zagreb, 26. nov. (ZNU) Devize (vse vezano): Berlin 190—191, Italija 505—510, London 455—460, New York 133—134, Pariz 812—819, Praga 160 do 162, Švica 2000—2150, Dunaj 27.50 do 27.70, Valute: dolarji 129—130.50, avstr. krone 28—28.30, carski rublji 86—88, francoski franki 835—0, napoleonondor 438 do 442, nemške marke 192—195, rumunski leji 200—0, ital. lire 490—500, angleški funt 0—460.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev Elza fluid! 6 dvojnatih ali 2 velikih specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 K. Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatlic 18 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 134, Hrvatska.

En'ina ponudba. Strindvajsetletna, razena, neomadeževana preteklost, se deli seznaniti z inteligentnim gospodom, mrovljubnega značaja. Resne ženitne ponudbe s sliko na upravo tega lista pod šifro „Sreča“.

Jedilna soba. (popolnoma nova in modernizirana) se radi pomanjkanja prostorov proda. — Ogleda se v Nunski ulici št. 3.

Organisti in cerkovnik želi spremeniti svojo službo. Je spreten Cecilijaneec z dobrim šolskim spričevalom, ter z dobrimi spricavili od 4. duhovščine. Najraje kje v svojem domačem kraju v Slov. gor. Služba naj bi bila taka, da ena obitelj zamore živeti in da je zbirca v zrnju in dostojno stanovanje. — Naslov v upravi „Slovenca“ pod štev. 4787.

Spreme se pametna in poštena gospodinja, ki ima dva otroka, ki bi znala tudi šivati, proti popolni oskrbi. Vpraša se v restavraciji pri „Slonu“.

Vrtnar, umetni in trgovec, neoznačen ali govedni brez otrok, več vsemu go enu cvetja, posebno vrtni, ciklam in krizantem, more dobiti stalno dobro mesto v prvovrstni cvetli trgovini od 1. dec. dalje za samostojno vodstvo vrtnarje. Stanovanje prosto. Pismene ponudbe z označbo plače na trdko: Priz, salon cviječa, Zagreb, Duga ul. 8. 4797

Več vagonov la suhih bukovih drv franko Ljubljana (ali dom) se odda takoj. Naročila se sprejemajo: Ahacjeva cesta št. 10, trgovina z drvmi, tramvajska postaja Sv. Petra cerkev.

Poslovodja za parno žago z večletno prakso, ako morete tudi trgovsko izobražen, zmožen laščine, se sprejme. Hrana in stanovanje prosto. Ponudbe se prosi s pogoji. A. Domicelj, Št. Peter n. Kr.

Proda h. ša, skoro nova, z lepim razse, gledom, oddajna četrt ure do farne cerkve in 20 min. od žel. postaje, takoj iz proste roke. Poizve se pri lastniku Kovač Simon, krojač Ježa 16, pri Črnučah p. Ježica pri Ljubljani. 4689

Zitno kavo in najfinjšo marmelado nudi po najnižji ceni d. d. Triglav v Šmarci pri Kamniku. Istotam se kupijo tozadevne surovine.

Koruze, stare in nove ter **ovsa** več vagonov ima oddati takoj od postaje Ljubljana oziroma franko vsaka postaja v Sloveniji trdko Paternost & Remic, Ljubljana, Rimska cesta št. 2. Brzjavil: Parem L. nbljane.

Hiša. Proda se v Ljubljani 10 min. od sredine mesta oddaljena, se dvakaprostna velika enonadstropna hiša na oglu z velikim vrtom in dvoriščem. Za industrijsko podjetje prav pripravna. Posredovalci so izkl. učen. Samo resnim reflektantom da natančne informacije urava lista pod št. 4745. Stanovanje s pritlikinimi obstoječih s 5 sobami kupcu 1. marca 1921 na razpolago.

Naša ljuba sestra, predobra teta, gospodična

Josipina Polec

je danes dne 25. novembra 1920 ob 5. uri zvečer po kratki boleznici preminila s sv. zakramenti premislila.

Pogreb drage rajnice se vrši v soboto dne 27. novembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Kranju na ondoto pokopališče.

Prosimo tihega sočalja.

Kranj — Kamnik, 25. novembra 1920.

Julij Polec

dvorni svetnik v pok. — brat.

Naša iskreno ljubljena edinka

Edita

se je preselila v devetem letu svoje dobe med nebeske krilate. Pogreb nepozabljene ljubljene se vrši v soboto 27. 11. ob 2. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, 26. 11. 1920.

Rodbina Karl Ranth.

ZAHVALA.

Vsem prijateljem in znancem, ki ste spremili našo mamo

Franciško Anžič

na poti do groba, se tem potom prisrčno zahvaljujemo. Bog Vam povrni Vaš trud, tolezhbo in molitve!

Jernsejeva družina

v Dobrunjah.

Prvovrstna

trgovska hiša

v sredini mesta se proda. Poizve se v pisarni dr. Pegana, Ljubljana, Dunajska cesta št. 38.

Stalna vojna bolnica Drav. diviz. oblasti v Ljubljani ima na prodaj licitacijskim potom večje število

različnih debel trdega lesa.

Med temi 4 ahacijev, 1 javorjevo in 1 platanovo deblo. Razprodaja lesa se bo vršila dne 1. decembra t. l. ob 8. uri v omenjeni bolnici. Kupci, ki reflektirajo na ta les, se vabijo k razprodaji.

Krojač J. AHČIN

Gajeva ulica 2. Dunajska cesta 7. (poleg dijaške-vojske kuhinje)

se priporoča za izdelovanje vseh vrst oblek, kakor tudi obračanje in popravila. Najnovejši kroji, boljše delo, nizke cene.

Advokat dr. Janko Olip

je začel poslovati v družbi

advokata Milana Nešiča

Beograd, Zeleni venec 9

Oferiram vsako množino stolčene, lepe bele sicilijanske soli.

Ponudbe na:

LEOPOLD GRÜNFELD

Ljubljana, Prisojca ulica 1.

Elektromotorji

porcelanasti izolatorji, u-vodnice, telefone in žarnice dobite s skladišča takoj po tovarniški ceni v tehnični poslovnici: Ing. Gjuro Dornier, Zagreb, Ulica 82

KLAVIRJI NA OBROKE

harmonije, violine in vse glasbene potrebnosti. S rano na debelo in drobno **Kilanz Breznik,** bivši učitelj Glasbene Matice, Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov **Frane Cerar v Stobu** pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje trdko Kovačević i Tršan v Prešernovi ulici št. 3, kjer se sprejema v sredo in soboto.

Jamski les,

okrogel, dolžina 2-20 m dalje debelina na sredini od 14 cm naprej se kupi. Ponudbe z navedbo dimenzij in cene franko vagon oddajna postaja naj se blagovolijo poslati na trdko

Šentjanski premožgokop, And. Jakil, Krmelj, Dolenjsko

Jelove in smrekove hlode kakor tudi deske in trame

kupuje

JOSIP TELBAN,

lesna trgovina, Dole - Borovnica.

Foto-potrebnosti

aparati, plošče, papirji, kemikalije, največja izbira in vedno svoje blago — Ateše Kurnik, Slovenska ulica 15, Maribor.

Priporočilo deklet, kajera zna tudi nekoliko šivati, se sprejme kot

hišna TRSTJE

za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80, pri večjih naročitih znaten popust. Ant. Steiner, Ljubljana, Jeranova ulica, 13. (Trnovo)

Stavbeno podjetje

Tavčar & Svetina

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6 se priporoča. 1844

KOLONIJALNO

Relucenčno dobava na debelo

FRUCTUS

d. d. za promet zem. proizvodov, kolonijalnim in drugim blagom preje

Izidor Scholler-a sin

(ustanovljeno 1883)

Zagreb V. laska ul. 12.

Telefon 106. Brzjavil: Fructus.

SPECERIJSKO

BLAGO

Državna razredna loterija

Prva žrebanje bo 3. in 4. januarja 1921.

100.000 srečk — 50.000 dobitkov.

5 premij

od 60.000 do 600.000 din, ali 240.000 do 2.400.000 K (dva milijona štiristotisoč kron)

Usaka druga srečka mora dobiti!

Izplačanje vseh dobitkov v gotovem denarju brez odbitka!

Največji dobitek v srečnem slučaju: dinarjev

1.000.000

(en milijon) ali

kron

4.000.000

(štiri milijone)

nadalje: 600.000, 400.000, 200.000, 150.000, 100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 2 po 50.000, 2 po 40.000, 5 po 30.000, 18 po 20.000 dinar, odnosno 2.400.000, 1.600.000, 800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000, 2 po 200.000, 2 po 160.000, 5 po 120.000, 18 po 80.000 kron i. t. d.

brez odbitka!

Cena srečke za vsak razred

1/1 srečka

D 48.—

ali K 132.—

1/2 srečke

D 24.—

ali K 96.—

1/4 srečke

D 12.—

ali K 48.—

1/8 srečke

D 6.—

ali K 24.—

Trečno in hitro izplačevanje vseh dobitkov **zajamčeno!**

Naročila iz cele države naj se pošiljajo po poštni nakaznici lastni glavni kolekturi

Medunarodna banka d. d.

oddelek razredne loterije

Gajeva 8 Zagreb Gajeva 8

Največja izbira številčk.

Naročajte „Slovenca“ in širite!

Darila za Miklavža in Božič!

Večja množina pravih bronastih predmetov s pravim onixom in marmorjem montiranih, dalje kina-srebrnina in srebrnina došla

A. KŘEPELKA PREJ F. MEISETZ

Mestni trg 13.

H. Suttner

Ljubljana 3,

Mestni trg 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

M. Kuštrin,

Ljubljana — Maribor

Dunajska cesta 20 - Podr. Jurčičeva ul. 8 priporoča pnevmatiko, avio-kolesa ter vsake vrste gumijevih predmetov, izolirane žice za električno napeljavo, golo, bakreno žico, elektrotehnični materiali po najnižjih cenah. Telefon št. 470.

Električne naprave!

Kompletne električne naprave v mestih in pokrajinah.
Projektiranje naprav kakor izdelovanje tozadevnih načrtov.
Velika zaloga vsakovrstnega tehničnega in elektrotehničnega blaga.
Moderna delavnica, popravila vseh strojev.

Tvrška ŠTEBI IN TUJEČ
Rosijska cesta 4, Ljubljana. Telefon 442.
Ponudbe in poasnila brezplačno.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

IVO PREMIER

Ljubljana
Kolodvorska ul. št. 18.

angleških lakov

kot glavni zastopnik tvrdke Naylor Brothers Ltd, London tovarne prvovrstnih naznanja, da priporoča tvrdke: Ivan Bricalj, Josip Stupica, Brata Remžgar, Filip Prisov, Tone Matelj, Franc G. rec in Batja, ker isti pri pleskanju vozov uporabljajo omenjene lake. — Razen tega uporabljajo te prvovrstne lake tudi topniška radiona, vse Dravske divizijske oblasti in imajo iste v zalogi vse večje tvrdke te stroke v Beogradu, Nišu, Somboru, Subotici itd., ter so se vsi o kakovosti istih najpogostejše izrazili. — Priporočam nabavo istih kar najbolje.

Inserirajte v Slovincu!

Cosulich-Line Trst-Amerika

New York-Buenos-Ayres-Rio di Janeiro Santos-Montevideo.

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za poštne z Slovincu je edino te pri:

Simon Kmelec, Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

Priporoča se tvrdka

Jos. Petelinc, Ljubljana

Sv. Petra nasip 7.

Tovarniška **šivalnih strojev** v vseh opremanih za domačo rabo, za krojače, original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezne dele za vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo.

»ZBIRAJTE ZA SKLAD SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE!«

Izurjena prodajalka

vešča papirne ali galanterijske stroke, sposobna za vodstvo podružnice, in ki ima primerno kavcijo se sprejme. Prednost imajo one, ki so bile zaposlene v kateri knjigarni. Ponudbe pod »Prodajalka«, poštni predal 46, Celje.

Terpentfnočistilo za čevlje z imenom

Sv. Petra cesta šte. 6.

JURJEVO

razpošilja glavna tovarniška zaloga: **M. TREBAR, Ljubljana.**

Pred nakupom

vsakovrstnih izdelanih oblek, jahalnih hlač, površnikov, ranglanov i. t. d. si oglejte zalogo

Večja naročila po meri.

KONFEKCIJSKA INDUSTRIJA
FRANDE

Samo na debelo.

LJUBLJANA, Emonska cesta št. 8. — Brzjavlj: DERENDA. — Telefon interurb. št. 313.
BRNO — PROSTEJOV (Čehoslovaška)

ter boste prepričani, da je vsestransko v kakovosti in izdelavi prva v Jugoslaviji, ter nima nikake konkurence v svojih solidnih nizkih cenah.

Lastna izdelovalnica perila in čevljev.

„BALKAN“ delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Poziv na subskripcijo.

Vsled državno-političnih odnošajev, nastalih po razpadu stare Avstrije, prešel je sedež trgovske, špedicijske in komisijske delniške družbe »BALKAN« s sedežem v Trstu v območje tuje države, kar je povzročalo poslovanju njenih podružnic v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu in Wien-u, katero se je zlasti v zadnjih časih skoro potrojilo, nepremostljive težkoče. Ustanovila se je vsled tega z dovoljenjem ministrstva za trgovino in industrijo z dne 15. septembra 1920, VI. št. 2419 nova delniška družba pod imenom

„BALKAN“ delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani,

s sedežem v Ljubljani, katere namen je prevzem podružnic stare delniške družbe BALKAN v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Beogradu, ter Wien-u z vsemi aktivni in pasivi glasom bitance z dne 30. junija 1920.

Nova družba opusti trgovske oddelke stare družbe ter razširi in osredotoči svoje poslovanje izključno le v špedicijske in transportne posle vseh vrst. Bavila se bo s posredovanjem pri ocarinjenju, z vskladiščenjem raznovrstnega blaga, z železniškimi in carinskimi reklamacijami i. t. d.

Nova družba prevzame tudi cel delež stare družbe pri I. Ljubljanskem javnem skladišču, ki so danes največja in edina te vrste v celi Jugoslaviji, z vsemi aktivni in pasivi vred.

Delniška glavica znaša **K 4,000.000.**

ki je razdeljena na 10.000 komadov delnic v nominalni vrednosti po K 400 ali D 100, glasečih se na donosca. Ta delniška glavica se sme po sklepu občnega zbora brez nadaljnjega oblastvenega dovoljenja zvišati na K 24.000.000 ali D 6.000.000.

Za sedaj se izda 10.000 komadov delnic po nominalu K 400 ali D 100 pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanjim delničarjem trgovske, špedicijske in komisijske delniške družbe »BALKAN«, s sedežem v Trstu, se prepušča 7500 komadov delnic v skupni vrednosti K 3.000.000, t. j. za vsako staro delnico ena nova po nominalni vrednosti

K 400 ali Din. 100 plus 5% obresti računajoč od 1. julija 1920 do dneva vplačila

katere se imajo ob prijavi opcije takoj polno vplačati. V to svrhu je potrebno, da izvršijo imejitelji delnic opcijsko pravo, ter položijo svoje delnice pri spodaj označenih subskripcijskih mestih, da se na njih označi izvršitev prava opcije. — 2. Ostalih 2500 komadov delnic v skupnem nominalu K 1.000.000 se stavlja na javno subskripcijo po emisijskem kurzu

K 900 ali Din. 225 plus 5% obresti računajoč od 1. julija 1920 do dneva vplačila

katere so takoj pri podpisu polno vplačljive. — 3. Rok za izvršitev prava opcije in podpisa novih delnic se prične z 5. decem. in traja do inkl. 20. decembra 1920. — 4. Ustanovitelji si pridržijo pravico repartitije delnic v roku do 20. jan. 1921. Subskribenti imajo pravico z dne 21. jan. 1921 dvigniti vplačano protivrednost za nedodeljene delnice. — 5. Delničarji participirajo na čistem dobičku počenši od 1. julija 1920. — 6. Kurzni dobiček (agio), ki se doseže pri emisijskem kurzu, gre po odbitku emisijskih stroškov in pristojbin v korist rezervnega sklada družbe. — 7. Delnice se bodo izdajale v komadih po 1, 25, 50 in 100 delnic. Začasno se bodo izdajala potrdila o dodeljenih delnicah, katera potrdila se bodo kasneje zamenjala za delnice družbe. — 8. Subskripcijska mesta so: **Jadranska banka v Trstu, Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju, Zagrebu in Beogradu.**

Ljubljana, dne 22. novembra 1920.

Jadranska banka, podružnica Ljubljana.

Anton Bogdanović, i. r.,
veletržec v Trstu,

Avugst Praprotnik, i. r.,
ravnatelj Jadranske banke,

Alojzij Lilleg, i. r.,
veletržec v Ljubljani.

Dr. Fr. Novak, i. r.,
odvetnik v Ljubljani.

I. N. Šoštarčič, i. r.,
veletržec v Mariboru.